

Số: **MMO**/UBND-KT

Thành phố Lai Châu, ngày **11** tháng 5 năm 2021

V/v Tăng cường triển khai các biện pháp kiểm soát, phòng, chống bệnh Viêm da nổi cục trên trâu, bò

Kính gửi: - Các cơ quan, đơn vị: Kinh tế; Văn hóa & Thông tin; Đài Truyền thanh thành phố; Trung tâm Dịch vụ Nông nghiệp thành phố;
- UBND các xã, phường.

Thực hiện Công văn số 1054/UBND-KTN ngày 23/4/2021 của UBND tỉnh Lai Châu về việc tăng cường triển khai các biện pháp kiểm soát, phòng, chống bệnh Viêm da nổi cục (VDNC) trên trâu, bò.

Căn cứ văn bản số 113/HD-CNTY ngày 05/5/2021 của Chi cục Chăn nuôi và Thú y tỉnh V/v Hướng dẫn một số biện pháp phát hiện, chẩn sóc và xử lý bệnh VDNC trên trâu, bò. (Có văn bản kèm theo)

Hiện nay bệnh VDNC đã xuất hiện tại 03 huyện là Nậm Nhùn, Than Uyên, Tân Uyên với tổng số 72 con trâu, bò mắc bệnh (tại 25 hộ/8 bản của 8 xã). Để chủ động phòng, chống bệnh VDNC trên trâu, bò xâm nhiễm, phát sinh và lây lan trên địa bàn thành phố, Chủ tịch UBND thành phố yêu cầu Thủ trưởng các cơ quan, đơn vị liên quan; Chủ tịch UBND các xã, phường thực hiện một số nội dung sau:

1. Phòng Kinh tế thành phố

Tăng cường công tác triển khai đồng bộ các giải pháp phòng, chống dịch bệnh theo quy định của Luật Thú y; các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn của Trung ương, của Tỉnh, Thành phố.

Phối hợp, tuyên truyền, hướng dẫn nội dung triển khai các biện pháp phòng chống bệnh Viêm da nổi cục trên trâu, bò theo hướng dẫn của Chi cục Chăn nuôi & Thú y tỉnh.

Thường xuyên cập nhật diễn biến dịch bệnh trên địa bàn đồng thời căn cứ tình hình thực tế tham mưu UBND thành phố công tác chỉ đạo, triển khai các giải pháp phòng, chống bệnh kịp thời, hiệu quả.

2. Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp thành phố

Chủ trì, phối hợp với UBND các xã, phường giám sát chặt chẽ tình hình dịch bệnh, lấy mẫu đối với trâu, bò có dấu hiệu bệnh; tăng cường kiểm tra, kiểm soát chặt chẽ việc vận chuyển động vật và các sản phẩm của chúng (đặc biệt là trâu, bò, dê, ngựa), kiểm tra vệ sinh thú y, kiểm soát giết mổ trên địa bàn; phát hiện, tham mưu

xử lý các đối tượng vận chuyển, tập kết, buôn bán động vật, sản phẩm động vật không rõ nguồn gốc xuất xứ, chưa qua kiểm dịch thú y theo quy định.

3. Ủy ban nhân dân các xã, phường

- Tuyên truyền, vận động Nhân dân thực hiện nghiêm túc việc kê khai hoạt động chăn nuôi theo quy định; xã, phường nào không thực hiện nghiêm việc kê khai hoạt động chăn nuôi khi dịch bệnh xảy ra người chăn nuôi không được hỗ trợ thiệt hại theo quy định của tỉnh, TW thì phải hoàn toàn chịu trách nhiệm.

- Tuyên truyền, hướng dẫn người chăn nuôi chủ động nhận biết các đặc điểm của bệnh; chủ động giám sát gia súc, kịp thời phát hiện các trường hợp gia súc có biểu hiện của bệnh, nghi bị bệnh, báo cáo cơ quan chuyên môn và triển khai các biện pháp phòng, chống dịch bệnh; thường xuyên tổng vệ sinh, phun thuốc sát trùng hoặc sử dụng vôi bột để sát trùng khu vực nuôi.

- Không hỗ trợ thiệt hại đối với những hộ gia đình không thực hiện các biện pháp phòng, chống dịch bệnh cho đàn vật nuôi theo hướng dẫn của cơ quan chuyên môn và chính quyền cơ sở.

- Chịu trách nhiệm trước Chủ tịch UBND thành phố nếu để xảy ra tình trạng vật nuôi chết do bệnh viêm da nổi cục trên địa bàn do chủ quan, lơ là hoặc chỉ đạo triển khai thực hiện chưa nghiêm túc, quyết liệt.

4. Phòng Văn hóa - Thông tin, Đài Truyền thanh thành phố và các Tổ chức Hội, Đoàn thể thành phố

Phối hợp với cơ quan chuyên môn, UBND các xã, phường đẩy mạnh công tác tuyên truyền phổ biến, hướng dẫn kiến thức về các biện pháp cho Hội viên và Nhân dân trên địa bàn về công tác phòng, chống bệnh Viêm da nổi cục trên trâu, bò; kịp thời đưa ra các thông tin cảnh báo đến người chăn nuôi trên địa bàn thành phố.

Căn cứ nội dung Công văn, yêu cầu Thủ trưởng các cơ quan, đơn vị liên quan, Chủ tịch UBND các xã, phường nghiêm túc triển khai thực hiện./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Sở Nông nghiệp & PTNT;
- TT. Thành ủy;
- TT. HĐND thành phố;
- Chủ tịch, các PCT UBND thành phố;
- UB MTTQ và các Đoàn thể thành phố; (P/h)
- Trang TTĐT thành phố;
- Lưu: VT, KT.

(Thay B/c)

**KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Bùi Hữu Cam

Số: 113/HD-CNTY

Lai Châu, ngày 05 tháng 5 năm 2021

HƯỚNG DẪN

Một số biện pháp phát hiện, chăm sóc và xử lý bệnh Viêm da nổi cục trên trâu bò

1. Đặc điểm bệnh Viêm da nổi cục

- Bệnh Viêm da nổi cục (VDNC), còn được gọi là bệnh Da sần, là bệnh truyền nhiễm do một loại virus thuộc họ Poxviridae gây bệnh trên trâu, bò (chi Capripoxvirus, cùng chi với vi rút gây bệnh Đậu trên dê, cừu). Virus VDNC không gây bệnh trên người.

Vi rút VDNC rất ổn định, tồn tại trong thời gian dài ngoài môi trường, đặc biệt là ở dạng vảy khô; tồn tại trong các nốt da hoại từ trên 33 ngày, trong các lớp vảy khô lên đến 35 ngày và ít nhất 18 ngày trong da phơi khô. Vi rút nhạy cảm với ánh sáng mặt trời và chất tẩy rửa có chứa dung môi lipid, hợp chất iodine, Virkon,... nhưng trong điều kiện môi trường tối và ẩm ướt (ví dụ như chuồng trại bị ô nhiễm) vi rút có thể tồn tại trong nhiều tháng.

- Đường truyền lây: chủ yếu qua côn trùng đốt như muỗi, ruồi, ve; tiếp xúc giữa gia súc bệnh và gia súc khỏe mạnh; bệnh cũng có thể lây truyền do vận chuyển trâu, bò mang mầm bệnh; sử dụng chung máng uống, khu vực cho ăn; sữa, tinh dịch. Thời gian ủ bệnh trung bình khoảng 4 - 14 ngày. Tỷ lệ trâu, bò mắc bệnh khoảng 10 - 20%; tỷ lệ chết khoảng 5%;

- Bệnh thường xảy ra theo mùa, chủ yếu vào những tháng có thời tiết ẩm, khi côn trùng hoạt động mạnh và phong phú nhất.

2. Triệu chứng, bệnh tích

- Trâu bò mắc bệnh có những dấu hiệu như: Sốt cao, có thể trên 41°C, bỏ ăn, suy nhược và gầy yếu. Giảm khả năng tiết sữa rõ rệt ở gia súc đang cho con bú. Viêm mũi, viêm kết mạc và tiết nhiều nước bọt; sưng các hạch bạch huyết bề mặt (hạch trước vai, hạch sau đùi); một số trường hợp sưng các khớp chân.

- Hình thành các nốt sần có đường kính từ 1-5 cm, đặc biệt là ở da đầu, cổ, chân, bầu vú, cơ quan sinh dục và đáy chậu trong vòng 48 giờ sau khi bắt đầu phản ứng sốt. Các nốt sần này có hình tròn, chắc và nhô cao trên da, mô dưới da và đôi khi cả các cơ bên dưới. Các nốt sần lớn có thể bị hoại tử và cuối cùng là xơ hóa và tồn tại trong vài tháng để lại các vết sẹo có thể tồn tại vĩnh viễn.

- Các mụn nước, vết hoại tử và vết loét có thể xuất hiện ở màng nhầy của miệng, đường tiêu hóa, khí quản, phổi.

- Bò đực có thể bị vô sinh vĩnh viễn hoặc tạm thời; bò mang thai có thể sảy thai và động dục trong vài tháng.

3. Chẩn đoán bệnh Viêm da nổi cục

Chẩn đoán sơ bộ tại thực địa dựa trên những biểu hiện như sốt và các nốt sần đặc trưng trên da trâu, bò mắc bệnh.

Chẩn đoán tại thực địa cần được xác nhận bằng xét nghiệm trong phòng thí nghiệm các mẫu da tổn thương, vảy, máu được chống đông bằng EDTA hoặc gạc nước bọt. Vảy và da dễ thu mẫu và có thể được gửi đi mà không cần bảo quản trong môi trường vận chuyển mà có thể để trong ống lấy mẫu sạch hoặc các loại dụng cụ khác.

4. Một số biện pháp phòng, chống bệnh Viêm da nổi cục

4.1. Phòng bệnh

- Tiêm phòng vắc xin: Bệnh Viêm da nổi cục hiện chưa có thuốc điều trị đặc hiệu; tiêm phòng vắc xin cho đàn trâu, bò là biện pháp chủ động, hữu hiệu nhất để phòng bệnh. Có thể lựa chọn vắc xin Lumpyvac của Thổ Nhĩ Kỳ, Mevac LSD của Ai Cập để tổ chức tiêm phòng khẩn cấp phòng, chống dịch bệnh VDNC;

Đối tượng và phạm vi tiêm phòng: Tiêm phòng vắc xin VDNC cho đàn trâu, bò tại các địa phương đã, đang có dịch bệnh VDNC và các địa phương có nguy cơ cao (trong phạm vi bán kính 100 km từ địa phương có dịch VDNC); bảo đảm tỷ lệ tiêm phòng đạt tối thiểu trên 90% số gia súc thuộc diện tiêm phòng. Đối với đàn trâu, bò tại các địa phương không thuộc phạm vi có nguy cơ cao (ngoài 100 km từ địa phương có dịch), các địa phương, doanh nghiệp chăn nuôi trâu, bò căn cứ vào tình hình dịch bệnh VDNC, đánh giá nguy cơ và điều kiện thực tế để quyết định sử dụng vắc xin phòng bệnh VDNC; bảo đảm tỷ lệ tiêm phòng đạt tối thiểu trên 80% số gia súc thuộc diện tiêm phòng.

- Một số biện pháp phòng bệnh khác, bao gồm: Nhập, tiếp nhận gia súc rõ nguồn gốc, đã qua kiểm dịch theo quy định; tổ chức chăn nuôi trâu bò an toàn, không thả rông trâu bò theo đàn ăn chung; định kỳ tẩy giun sán, tiêm phòng đầy đủ các loại vắc xin phòng bệnh truyền nhiễm cho đàn trâu bò như: vắc xin Tụ huyết trùng LMLM, ...; chăm sóc, nuôi dưỡng tốt, đảm bảo khẩu phần ăn đầy đủ dinh dưỡng và khoáng chất để nâng cao sức đề kháng cho vật nuôi; giám sát chặt chẽ đàn gia súc trong quá trình chăn nuôi để kịp thời phát hiện sớm các trường hợp mắc bệnh và xử lý kịp thời; thường xuyên thực hiện vệ sinh, khử trùng, tiêu độc môi trường, dụng cụ chăn nuôi (máng ăn, máng uống), phương tiện vận chuyển; có biện pháp để tiêu diệt các loài vật chủ trung gian truyền

bệnh như: ruồi, muỗi, ve, mòng và các loại côn trùng hút máu khác tại khu vực chuồng nuôi (có thể sử dụng các loại hóa chất như Iodine, Benkocid,... các loại hóa chất diệt ruồi, muỗi, ve, mòng như Hantox 200, Formaldes, Deltamethrin,...). Đối với các hộ có gia súc bị bệnh, nghi bị bệnh phun tiêu độc hàng ngày, liên tục trong 03 tuần; đồng thời tổng vệ sinh, phun thuốc sát trùng toàn bộ các vùng có nguy cơ cao, xung quanh hộ chăn nuôi có gia súc bị bệnh. Kiểm soát chặt chẽ việc vận chuyển, giết mổ trâu, bò, kiểm tra việc lưu thông buôn bán gia súc trên thị trường;...

4.2. Hỗ trợ, điều trị một số triệu chứng kế phát đối với trâu bò bị bệnh VDNC

Nguyên tắc chung: Để tăng hiệu quả điều trị khi trâu, bò mắc bệnh VDNC cần phát hiện sớm, xử lý kịp thời; tăng cường chăm sóc, nuôi dưỡng nâng cao sức khỏe cho trâu bò; sử dụng kết hợp các loại thuốc tăng sức đề kháng, điều trị triệu chứng và các nguyên nhân nhiễm trùng kế phát.

- Khi phát hiện trâu bò mắc bệnh: Sử dụng các loại thuốc trợ sức, trợ lực để tăng cường sức đề kháng cho trâu bò như Glucose, Lactate (tốt nhất truyền được qua đường tĩnh mạch), Vitamin A,D,E; B-Complex; Vitamin C, ... để tiêm, hòa vào nước cho uống hàng ngày.

- Khi con vật có biểu hiện sốt cao (phát hiện qua cặp nhiệt độ, gương mũi khô, phân táo,...) sử dụng các loại thuốc hạ sốt như Anagin, Paracetamol,...

- Tiêu đờm, hỗ trợ gia súc dễ thở hơn, tăng cường hoạt động của cơ tim bằng các thuốc như Bromhexin hydroclorid, Cafein,...

- Có hiện tượng viêm, sưng: Sử dụng các loại thuốc giảm đau, kháng viêm có thành phần hoạt chất chính như Ketoprofen (Ketoject), Dexamethasone, Flunixin,...

- Sử dụng các loại thuốc kháng sinh chống bội nhiễm kế phát, nhiễm trùng (ưu tiên sử dụng các loại kháng sinh phổ rộng, thời gian tác dụng kéo dài như Amoxyline LA, Kanamycine, Maccavet, Zuprevo 18%, Oxytetracycline...)

- Đối với các vết loét (ở da, miệng, bầu vú, chân, bụng,...): Rửa sạch các vết loét bằng các dung dịch như nước muối sinh lý, thuốc tím, cồn Iodine,... sau đó có thể sử dụng các loại kháng sinh mỡ như Rivanol, Oxytetraxycline, Pen step bôi vào vết loét.

- Các cứ vào các triệu chứng thực tế quan sát được như ho, khó thở, tiêu chảy, chướng hơi, ký sinh trùng đường máu,... để sử dụng các loại thuốc điều trị phù hợp.

4.3. Chăm sóc hộ lý

- Cách ly tuyệt đối gia súc ốm tại chuồng, giữ chuồng, nền chuồng khô ráo, thoáng mát, lót rơm rạ khô sạch cho gia súc nằm.

- Tăng cường hộ lý, chăm sóc nuôi dưỡng, bổ sung đầy đủ thức ăn nhất là các loại thức ăn xanh non, mềm, dễ tiêu, đồng thời sử dụng các loại men tiêu hóa; không nên bổ sung quá nhiều tinh bột ảnh hưởng đến nhu động của dạ cỏ.

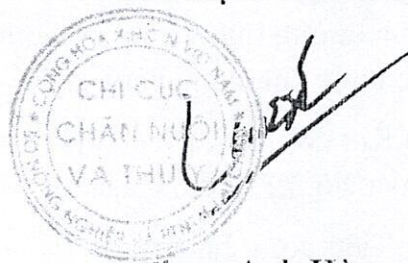
- Đối với bê nghé non thường rất yếu, tổn thương nhiều ở hệ hô hấp do vậy trong chăm sóc cần chú ý: Đảm bảo đủ ấm nếu cần có thể “mặc thêm áo” hoặc sưởi ấm cho bê nghé; giữ chuồng luôn khô sạch; cho ăn uống đầy đủ dinh dưỡng (nếu bê nghé không tự ăn được phải bơm thức ăn như sữa, cháo gạo loãng qua đường miệng); có thể phải lật con vật thường xuyên và đặt ở tư thế dễ thở.

- Đối với trâu bò khi mắc bệnh có thể không đứng vững hoặc nằm bệt nên sử dụng các dụng cụ cố định để gia súc đứng lên (vòng) tránh liệt dạ cỏ; có thể phải lật con vật thường xuyên và đặt ở tư thế dễ thở (sử dụng Pilocarpin hỗ trợ nhu động dạ cỏ)/.

Nơi nhận:

- Sở Nông nghiệp và PTNT (b/c);
- Phòng NNPTNT/Kinh tế các huyện, TP;
- TTDVNN các huyện, TP;
- Lưu: VT, QLDB.

CHI CỤC TRƯỞNG

Phạm Anh Hùng